



SÁMIID RIEKKASEARVI

Svenska Samernas Riksförbund · SSR

Månadsbrev Golggotmánnu ● Gålgadismánnu ● Rihkede ● Oktober 2011

Svenska Samernas Riksförbund, Magasinsgatan 7, 903 27 UMEÅ, tel 090-14 11 80, fax 090-12 45 64, e-post ssr@sapmi.se

Stiftelsen Protect

SSR har det senaste halvåret arbetat med en idé som handlar om att skapa en gemensam stiftelse inom Sápmi som på ett professionellt sätt kan arbeta med att stödja samebyar, renbetesdistrikt och andra samiska rättighetsinnehavare i deras arbete att försvara sina rättigheter i samband med t.ex. intrång från vindkraft. Stiftelsen, som har arbetsnamnet Protect, kommer att bli ett samarbete med bl.a. vår norska systerorganisation NRL. Arbetet har hittills stötts av norska sametinget som också har uttalat att man kan tänka sig att stödja detta arbete under flera år. Vi hoppas på att vi inom ett år kommer att ha en verksamhet med anställda i såväl Sverige som Norge. Protect skall ses som ett komplement till det arbete som SSR och NRL redan bedriver, men en verksamhet som kan vara helt fokuserad på en enda fråga – att skydda samiska rättigheter.

Livskraftig och hållbar rennäring

SSR inleder nu ett pilotprojekt inom ramarna för Livskraftig och hållbar rennäring. Genom ett samarbete med Världsnaturfonden, WWF; har vi frigjort medel som möjliggör att vi kan testa den modell om livskraft och hållbarhet som vi tidigare utvecklat. Modellen kommer att testas i två samebyar; en i Västerbotten och en i Norrbotten. Projektledare under de sex månader som projektet kommer att pågå är Helen Omma.

Styrelsemöte

Under oktober har huvudstyrelsen haft ett ordinarie sammanträde. Mötet hade ett temaområde som handlade om exploateringar och intrång. Styrelsen fick presentationer om det arbete som idag pågår på olika håll i Sápmi gällande intrång och exploateringar. Bland annat berättade Ragnhild Svonni om det arbete som pågår för att hjälpa Kirunabyarna i deras svåra kamp mot gruvindustrin och Björn Linder informerade om hur läget ser ut när det gäller Vindkraftsetableringar i Svenska Sápmi. På sammanträdet togs också bl.a. beslut om en ny språkpolicy och en ny jämställdhetspolicy.

SSR:s månadsbrev & information

Nu kan du anmäla dig till att få SSR:s månadsbrev och annan information via länk på vårhemsida, www.sapmi.se. Tipsa gärna andra om detta.

Regionala möten

SSR håller regionala möten för samebyarna. De frågeställningar som vi kommer fokusera på är följande:

- Den nya älgförvaltningen
- Skogsfrågor - inriktning på FSC och anmälningar
- Den nya samepolitiken – den adaptiva samebyn
- Information från kansliet
- Övriga frågor

Arvidsjaur 3 nov, Östersund 10 nov, Lycksele 18 nov, Kiruna 28 nov och Jokkmokk 29 nov.

För ytterligare information se hemsidan www.sapmi.se
Anmälan görs till info@sapmi.se.

Vindfyr 15-16 nov i Piteå

SSR står som medarrangör i en konferens som Vindfyr anordnar den **15-16 november** i samband med Nolia Vind. Kom och möts, informeras och diskutera som offentliganställd tjänsteman, politiker eller i övrigt engagerad i norrländska vindkraftfrågor.

Norrländska frågor som behandlas på konferensen är bland flera;

- Rennäring
 - Acceptansfrågor
 - Lokalt ägd vindkraft
 - Räddningsinsats, räddningsavtal, övning och erfarenheter
- Svensk Vindenergi och Vindfyr bjuder dig som representant av sameby kostnadsfritt deltagande vid konferensen Vindfyr, 15-16 november. Önskar du övernattning på Pite Havsbud står Svensk Vindenergi och Vindfyr för logi i del av 2-bäddrum. Det man betalar är ev deltagande i middagar (finns under tillval).

Anmäl dig via denna länk:

<http://eventus.trippus.se/v46samerepresentant>.

Se program på sista sidan.

visitSápmi

Sápmi Experience är VisitSápmis kvalitetssigill för samiska turistföretag. Samiskt kunnande, hänsynsfull turism och hållbar turism är vad godkända företag ska leva upp till.

Våra allra första godkända företag är:

- Renbiten i Idre tar dig över Dalafjäll med samiskt kunnande och samisk mat.
- Hävi i Glen i Berg erbjuder sportfiske utan risk för överfiske och hemma i restaurangen doftar det renkok och Suovas på recept nedärvda i generationer.
- Njarka Sameläger i Åre låter dig förstå renen, kulturen, folket och naturen som format fjällvärlden i mer än tusen år.
- Laponia FlyFishing erbjuder exklusivt flugfiske på några av norra Europas största öringar och rödingar. I ett samiskt världsarv - Laponia.
- Åjtte - Svenskt Fjäll och Samemuseum i Jokkmokk är den samiska världens största samlade berättelse om det samiska arvet och om den natur/kultur som vi kallar Sápmi.
- Fjällhästen i Ammarnäs erbjuder den samiska berättelsen och landskapet från ryggen på en trygg islandshäst.

Just nu arbetar många fler samiska företag i Sverige med sin ansökan och vi hör att samer i Norge, Finland och Ryssland efterfrågar samarbete. För mer om Sápmi Experience läs på vår hemsida: www.visitsapmi.com



indigenous entrepreneurship

Ca 70 personer; Indigee-deltagare, Indigee-team, inbjudna processledare, rådgivare och tolkar från Sverige, Norge, Finland och Ryssland deltog i den 3:e och sista Indigee-konferensen i Naryan-Mar i Ryssland 27-30 september 2011.

På programmet fanns bl.a. inspirationsföreläsningar av deltagarna; Vladimir Gusev, Viktoria Vylka (R) samt Neeta Inari Jääskö (F). Filmer om några av deltagarna; Anne Wuolab, Eva Blindh Bromée (S) och Neeta Inaari Jääskö (F).

Deltagarna arbetade genomgående med "Business Model Canvas" - ett verktyg som strukturerar upp ett företags verksamhet i alla delar. Deltagarna fick även öva på att presentera sitt företag/affärsidé i en "Elevator Pitch" (1-

minuts presentation) för en panel av fyra "Drakar" som gav feedback om innehåll och presentationsteknik.

Ett intressant möte med tundrans renskötande folk; Nenetsar gav bl.a. info om att det finns renar som väger upp emot 250 kg och kalvar på 60-70 kg! (På en ö utanför kusten i Barents hav med gynnsamt klimat och växtlighet). Det Nenetsiska landområdet är ungefär lika stort som hela Sverige. Renskötarna äger ingen mark utan har 50-åriga arrendeavtal. På markerna som nyttjas av Nenetserna finns ca 250 stora olje- och gasfält.

En kväll bjöds det under gemensamma skratt på traditionella Nenetsiska sporter; lassokastning över en 3-4 meter hög påle, jämfotahopp över 10 slädar/hinder på rad samt 3-stegshopp.

Indigee-deltagarna fortsätter att utveckla sina idéer och verksamheter under hösten tillsammans med Indigee Teamet; Pia Huuva/Sverige, Katarina Påve/Finland & Sverige, Lars Theodor Kintel/Norge samt Jury Tyulybaev/Ryssland.

www.indigee.org

<https://www.facebook.com/Indigee>



Invigningsmiddag med sånger, danser och underhållning av lokala Veps- och Nenetsgrupper.

Konferens Genus och demokrati

Den 8-9 november arrangerar Norrbottens läns landsting, Kultur och utbildning den femte konferensen i samarbete med nationella minoriteters organisationer; Svenska Tornedalingars Riksförbund (STR-T), Sverigefinska Riksförbundet (SFRF), Delegation och forum med romer och sinti & Sametinget. Konferensen hålls i Arvidsjaur. För mer information besök www.nll.se/kultur.

Samisk vecka i Vilhelmina

Mellan den 26 november och den 2 december anordnas samisk kulturvecka i Vilhelmina. Det är ett samarrangemang mellan bl. a. Fatmomakke sameförening, Vilhelmina norra och södra samebyar samt Riksteatern Vilhelmina. Veckan bjuder bl.a. på slöjd- och bildutställning, gudstjänst, jojkkonsert, teater, lassokastning och koltvisning.



Grupparbete med projektdeltagarna, Alta.

Bedriftsutvikling i den grenseløse regionen Sápmi

I oktober genomfördes den första träffen i projektet ”Bedriftsutvikling i den grenseløse regionen Sápmi” i Alta. Omkring 30 samiska företagare från Norge, Sverige och Ryssland deltog. Fokus låg på nätverksbyggande, varumärken, innovation och produktutveckling. Varumärkeskonsulten Peter Asplund föreläste på temat hur man bygger och arbetar med varumärken. Amanuens Hilde Nordahl-Pedersen, Høgskolen i Harstad, berättade om olika teorier och metoder för att leda innovations- och utvecklingsprocesser. Föredragen varvades med praktiska övningar. Den samiska Matambassadören Greta Huuva talade om samiska mattraditioner. Hon bjöd även på en smakupplevelse baserad på råvaror från deltagarnas egna företag. Nu pågår förberedelserna inför nästa träff som går av stapeln i februari 2012.

Glöggafton på kansliet

Ni är alla hjärtligt välkomna på glöggafton på SSR:s kansli i Umeå torsdag 1 december. Vi håller öppet hus mellan kl. 14.30 och ca 19.30. Passa på att träffa ordförande Jörgen Jonsson samt med stor del av personalen.

SSR:s insamlingsstiftelse

Nu kan du donera till SSR:s insamlingsstiftelse med kreditkort direkt från hemsidan. Insamlingsstiftelsen finns till för att insamla medel för att långsiktigt stödja utvecklingen och bevarandet av rennäring och andra samiska näringar, samisk kultur och samiska rättigheter. Kansliet utfärdar gåvobevis med valfri text. Kontakta kansliet.

Några av de möten som SSR deltar i under november

3 nov	Regionalt möte, Arvas, Arvidsjaur
8-9 nov	Konferens Genus och demokrati, Arvidsjaur
10 nov	Regionalt möte, Gaaltije, Östersund
13 nov	Sameföreningarnas referensgrupp träffas i Jokkmokk
15-16 nov	Vindfyrns konferens i samband med Nolia Vind, Piteå
18 nov	Regionalt möte, Ansia, Lycksele
26 nov-2dec	Samisk vecka i Vilhelmina
28 nov	Regionalt möte, Samegården, Kiruna
29 nov	Regionalt möte, Samernas, Jokkmokk
1 dec	Glöggafton på SSR:s kansli, Umeå



Besök gärna www.shopinsapmi.se

Telefonnummer

Anders Blom	090-14 11 26	070-514 44 80
Ragnhild Svonni	090-14 11 86	070-561 66 06
Jenny Wik Karlsson	090-14 11 83	072-202 12 00
Helén Larsson	090-14 11 84	070-229 76 28
Ellacarin Blind	090-14 11 82	070-362 04 78
Stefan Johansson	090-14 11 85	070-399 31 59
Britt-Marie Barruk	090-14 11 81	070-646 07 65
Hans Liebetrau	090-14 00 92	070-736 14 19
Lena Fjällborg	090-14 11 88	073-816 00 57
Eva Wiklund	090-14 11 73	070-248 07 30
Ol-Johán Sikku		070-171 80 34
Lennart Pittja		070-688 15 77
Dan Jonasson		070-346 56 06
Pia Huuva		070-671 11 05
Björn Linder		070-317 14 80
Helena Omma		072-534 88 00
Jörgen Jonsson (ordförande)		070-570 55 56





**Svenska Samernas Riksförbunds
Insamlingsstiftelse**



Fonden används för att långsiktigt säkerställa arbetet med att bevara samisk kultur, bevaka samiska rättigheter och stödja utvecklingen av ett levande samiskt näringsliv.

För att **insamla medel** för att långsiktigt stödja utvecklingen och bevarandet av:

- * Samisk kultur
- * Rennäring och andra samiska näringar
- * Samiska rättigheter

Svenska Samernas Riksförbunds insamlingsstiftelse tar emot gåvor från enskilda och företag som vill skänka medel för att stödja samerna. **Bg 449-4092**

Svensk Vindenergi och Vindfyr bjuder dig som representant av sameby kostnadsfritt deltagande vid konferensen Vindfyr, 15-16 november.



Program 15 nov

09.00-10.00

Registrering och kaffe

10.00-10.30

Svensk vindenergi, SSR och Vindfyr hälsar välkommen

RENNÄRING-ERFARENHETER

10.30-11.15

Planerings- och tillståndsprocessen
Gumilla Manbré, Länsstyrelsen i Norrbottens län berättar om utmaningar vad gäller vindkraft och rennärning.

11.15-12.00

Kumulativa effekter – När flera olika etableringar skapar oväntad påverkan
Per Sandström på SLU pratar om kumulativa effekter och hur man kan ta hänsyn till dessa vid planeringsarbetet.

12.00-13.30

Lunch och mingel

RENNÄRING-FRAMTID

13.30-14.00

Vindkraftetableringars effekter på tamren
Anna Skarin på SLU berättar om sin forskning och hur man med hjälp av ett GIS-baserat planeringsverktyg kan uppskatta vindkraftens effekter på tamren.



14.00-14.30

Renbruksplaner – ett planeringsverktyg för samebyar
Leif Jougda, Skogsstyrelsen

14.30-15.15

Exempel från verkligheten – Markbygden
Östra Kikkejaur Sameby och Svevind delar med sig av sina erfarenheter och berättar om hur de nådde en överenskommelse.
Anders Ruuth, Ceförande i Östra Kikkejaur Sameby och Kristina Falk, Chef tillstånds- och miljö-processen Svevind



15.15-16.00

Kaffe och mingel

ACCEPTANSFRÅGOR

16.00-16.45

30 år med vindkraft – hur har det gått?
30-års erfarenhet av vindkraft på Gotland. Myndighetsutövningens roll, kommunalt veto, acceptansfrågor.
Lars Thomsson, vindkraftsamordnare Region Mitt



RIKSINTRESSE

16.45-17.15

Revidering av riksintresse för vindbruk
Mårten Thorsén, Energimyndigheten



19.30

Middag med show på Pite havsbad
(separat anmälan)



Foto: Sv Vindenergi/Kermet Andersson Aaspuu



Program 16 nov

RÄDDNINGSSATSER VID VINDKRAFTVERK

08.15-09.00

När olyckan är framme
Räddningsinsats, räddningsavtal, övning och erfarenheter.
Vindfyr, Södra Norrlands vindkraftcentrum och MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap)

KOMMUNALT ÄGD VINDKRAFT

09.00-09.30

Kommunalt ägd vindkraft
Greger Lindqvist, kommunalråd Dorotea kommun
Om "politisk process till ekonomiskt utfall".



09.30-09.50

Kaffe och mingel

INVESTERA I NORRLAND

09.50-10.30

Varför investera i vindkraft i Norrland?
Venus Vind förvaltar Sveriges största portfölj av vindkraftsprojekt, i industriell skala men med lokal närvaro. Varför har man valt att investera i Norrland?
Anna Jivén, Venus Vind/HgCapital



10.30

Konferensen Nolia Vind startar
Programmet finns på nästa sida ->



11.30-12.30

Inviqning v.46 Nolia Energi & Miljövecka
Helena Stenberg, kommunalråd Piteå kommun

Daniel Johansson, Statssekreterare

Pierre Schellekens, chef för EU-kommissionens kontor i Stockholm

Andres Muld, generaldirektör Energimyndigheten



12.30

Lunch och mingel



Moderator båda dagarna
Jonas Lundmark, Informator Vindkraftcentrum i Barentsregionen

Projektet Vindfyrns roll är att tillvarata och sprida kunskap kring vindkraft mellan norrlandskommunerna.